

Maišiagalos (Vilniaus r.), Vilniaus g. archeologinių žvalgymų 2008 m.

ATASKAITA

Vilnius
2009 05 30

Kultūros paveldo centro Paveldosaugos bibliotekos Dokumentų fondai
Fondo Nr. <u>39</u>
Apyrašo Nr. <u>1</u>
Apsk. Vien. Nr. <u>2748</u>

TURINYS

1. Įvadas.....	3
2. Žvalgymų eiga.....	3
3. Išvados.....	4
4. Radinių (registruotos keramikos) sąrašas.....	5
5. Fotonuotrukų sąrašas.....	5
6. Fotonuotrukos.....	6
7. Žvalgytos trasos situacijos planas.....	8
8. Brėžiniai.....	9
9. Priedai.....	10

IVADAS

Maišiagaloje (Vilniaus r.), Vilniaus g. į statomą naują vidurinę mokyklą buvo vedama kabelinė elektros linija. Tranšėja būsimai linijai kasta 250 m ilgio, 80 cm gylio bei 30 cm pločio, palei esamą Vilniaus gatvę, po betoniniu šaligatviu (žr. situacijos planas). Kadangi, ši teritorija patenka į Maišiagalos piliakalnio su gyvenviete (A1254KP) vizualinės apsaugos zoną, tranšėjos kasimo metu, 2008 m. lapkričio 14 -15 dienomis, buvo atlikti archeologiniai žvalgymai. Žvalgymų tikslas – išsiaiškinti, ar šioje vietoje yra išlikusių kultūrinių sluoksnių, archeologinių radinių, anksčiau stovėjusių pastatų, kitų paveldo objektų liekanų. Anksčiau Vilniaus gatvė bei jos aplinka archeologiškai tyrinėta nebuvo. Tais pačiais, 2008 m. kasinėta minėtos naujai statomos mokyklos teritorija. Pasak tyrimų autoriaus Ryčio Jonaičio, aptikti XVI a. pabaigos – XX a. kultūriniai sluoksniai.

Leidimą Nr. 251 vykdyti archeologinius žvalgymus išdavė Kultūros paveldo departamentas, šios ataskaitos autoriui G. Vėliui.

Žvalgymus vykdė, brėžinius braižė ir fotofiksaciją atliko G. Vėlius. Žvalgymų metu naudotas metalų detektorius C-Scope R1.

Žvalgymų brėžinių originalai, fononuotraukų laikmenos bei radiniai saugomi Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcijos muziejuje.

ŽVALGYMŲ EIGA

Tranšėjos pradžioje, vakariniame jos gale, ties įvadu į būsimos mokyklos kiemą, 75 cm gylyje fiksuotas tamsiai pilkas kultūrinis sluoksnis (1 pav.). Jo storis liko neaiškus, kadangi giliau tranšėja nekasta. Virš kultūrinio sluoksnio buvo 10 cm storio rausvo smėlio sluoksnis, aukščiau 20 cm pilko smėlio bei 40 cm žvyro paklotas po betonine pėsčiųjų tako danga. Keliais metrais toliau tranšėja kasta gilesnė, iki 95 cm. 15 m nuo įvado fiksuota sekanti stratigrafija: rausvo žvyro įžemis, 20 cm storio kultūrinis sluoksnis, 30 cm pilkšvo smėlio ir tokio paties storio žvyro betoninės dangos paklotas, 10 cm storio betoninė danga (2, 3 pav.). Tokie patys sluoksniai fiksuoti dar 10 m atkarpoje, toliau kultūrinis sluoksnis plonėja (4 pav.) ir ties naujosios mokyklos šiaurės rytiniu kampu nutrūksta. Viso šioje vietoje fiksuota 27 m ilgio kultūrinio sluoksnio atkarpa. Jame aptikti trys apžiestos keramikos fragmentai (15 pav.)

Vieta, esanti tiesiai priešais kitoje gatvės pusėje stovinčios bažnyčios vartus, yra aukščiausia ir, įrenginėjant Vilniaus gatvės bei pėsčiųjų tako dangas, buvo nužeminta nukasant ir kultūrinį sluoksnį (5, 6 pav).

47 m nuo įvado, nuokalnėje vėl fiksuotas iki 20 cm storio kultūrinis sluoksnis buvęs po 40 cm storio smėlio bei žvyro betoninės dangos paklotu (7, 8, 9 pav.). Panaši sluoksnių stratigrafija tęsiasi dar 24 m. Link pietryčių kultūrinis sluoksnis plonėja ir maždaug ties 71 trasos metru nutrūksta. Viso šioje vietoje fiksuota 24 m ilgio kultūrinio sluoksnio atkarpa. Jame aptikti du žiestos bei trys apžiestos keramikos fragmentai (16 pav.)

Ties 90 trasos metru vėl fiksuota neintensyvaus kultūrinio sluoksnio 19,5 m ilgio atkarpa (11, 12 pav.). Sluoksnis pilkšvas, tik 10 cm storio. Gali būti, jog tai yra betoninę dangą klojant buvęs žemės paviršius. Likusioje trasos atkarpoje iki pat kitoje kelio pusėje esančios elektros pastotės kultūrinių sluoksnių nebuvo, po kelio dangomis atsidendė gelsvo smėlio įžemis.

Pirmojoje kultūrinio sluoksnio atkarpoje aptiktos trys apžiestos keramikos šukės: puodo dugno, šono bei kaklelio fragmentai datuoti XVI-XVII a. (15 pav., reg. nr. 1-3). Antroje atkarpoje aptiktos trys apžiestos keramikos šukės bei du žiestų emaliuotų puodų dugnų fragmentai (16 pav., reg. nr. 4-8). Ši keramika datuotina XVI-XIX a. Trečiojoje menamo kultūrinio sluoksnio atkarpoje jokių radinių nerasta.

IŠVADOS

2008 m. lapkričio 14-15 dienomis, Maišiagaloje (Vilniaus r.), Vilniaus g. į statomą naują vidurinę mokyklą vedamos kabelinės elektros linijos vietoje buvo atlikti archeologiniai žvalgymai. Tranšėja būsimai linijai kasta 250 m ilgio, 80 cm gylio bei 30 cm pločio, palei esamą Vilniaus gatvę, po betoniniu šaligatviu (žr. situacijos planas).

Archeologiniai žvalgymai elektros kabelio trasos vietoje parodė, kad Maišiagaloje, apie 100 metrų ilgio Vilniaus g. atkarpoje esančioje priešais bažnyčia, tarp naujai statomos mokyklos ir gyvenamojo pastato nr. 25, yra išlikęs iki 20 cm storio XVI-XIX a. kultūrinis sluoksnis. Sluoksnyje aptikti aštuoni apžiestos bei žiestos keramikos fragmentai. Sluoksnio datavimas yra apytikslis, kadangi paremtas tik negausiais bei labai fragmentiškais keramikos radiniais. Aukščiausioje Vilniaus g. vietoje, esančioje tiesiai priešais bažnyčios vartus, kultūrinis sluoksnis sunaikintas klojant kelio dangą.

Taigi, žvalgytoje Vilniaus g. Maišiagaloje atkarpoje (tarp naujosios mokyklos ir pastato nr. 25) ir ateityje žemės judinimo darbus galima atlikti tik su archeologo priežiūra.

Žvalgymų brėžinių originalai, fotonuotraukų laikmenos bei radiniai saugomi Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcijos muziejuje.

Doc. dr. Gintautas Vėlius

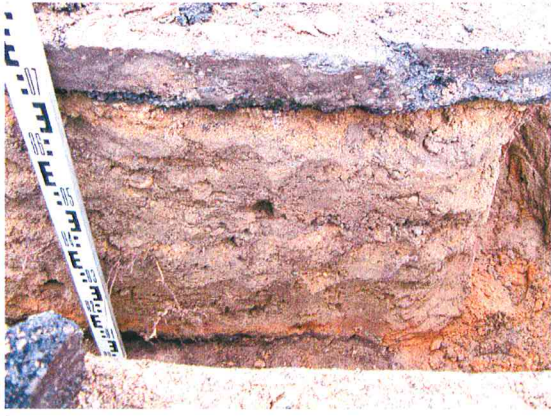

RADINIŲ (REGISTRUOTOS KERAMIKOS) SĄRAŠAS

1. Apžiestos puodo dugnelio bei sienelės fragmentas, 64x40 cm dydžio, sienelė 7 mm storio. Dugnelio būta apie 100 mm skersmens. Molio masė pilkšva, priemaišos smėlis. Aptiktas kultūriniame sluoksnyje, 1-27 trasos metrai.
2. Apžiesto puodo kaklelio fragmentas, 38x22 mm dydžio, sienelė 8 mm storio. Kaklelis atriestas į išorę, apvalainas. Molio masė pilkšva, priemaišos smėlis. Aptiktas kultūriniame sluoksnyje, 1-27 trasos metrai.
3. Apžiesto puodo sienelės fragmentas, 38x31 mm dydžio, sienelė 6 mm storio. Molio masė pilkšva, priemaišos smėlis. Aptiktas kultūriniame sluoksnyje, 1-27 trasos metrai.
4. Žiesto puodo dugnelio bei sienelės fragmentas, 46x42 cm dydžio, sienelė 6 mm storio. Dugnelio būta apie 90 mm skersmens, su kiek į išorę atsikišusia kojele. Molio masė rausva, priemaišos smėlis, vidinėje pusėje būta glazūros. Aptiktas kultūriniame sluoksnyje, 47-71 trasos metrai.
5. Žiesto puodo dugnelio bei sienelės fragmentas, 29x20 cm dydžio, sienelė 4 mm storio. Dugnelio būta apie 80 mm skersmens, su kiek į išorę atsikišusia kojele. Molio masė rausva, priemaišos smėlis, vidinėje pusėje ruda glazūra. Aptiktas kultūriniame sluoksnyje, 47-71 trasos metrai.
6. Apžiesto puodo sienelės fragmentas, 34x25 mm dydžio, sienelė 6 mm storio. Molio masė rusva, priemaišos smėlis. Aptiktas kultūriniame sluoksnyje, 47-71 trasos metrai.
7. Apžiesto puodo sienelės fragmentas, 33x26 mm dydžio, sienelė 9 mm storio. Molio masė pilkšva, priemaišos smėlis. Aptiktas kultūriniame sluoksnyje, 47-71 trasos metrai.
8. Apžiesto puodo sienelės fragmentas, 27x17 mm dydžio, sienelė 8 mm storio. Molio masė rusva, priemaišos smėlis. Aptiktas kultūriniame sluoksnyje, 47-71 trasos metrai.

FOTONUOTRAUKŲ SĄRAŠAS

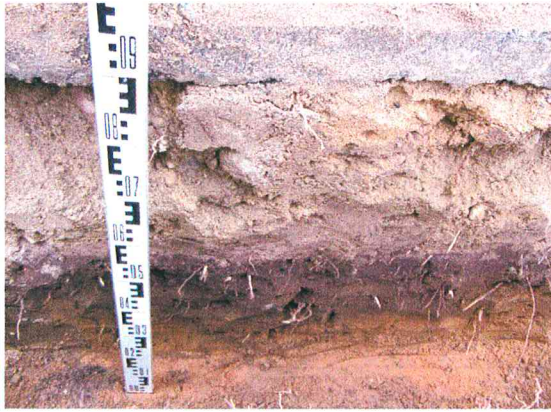
1. Trastos sienelė, 1-as metras.
2. Trastos sienelė, 9-as metras.
3. Trastos sienelė, 15-as metras.
4. Trastos sienelė, 25-as metras.
5. Trastos sienelė, 32-as metras.
6. Trastos sienelė, 39-as metras.
7. Trastos sienelė, 51-as metras.
8. Trastos sienelė, 57-as metras.
9. Trastos sienelė, 67-as metras.
10. Trastos sienelė, 78-as metras.
11. Trastos sienelė, 93-as metras.
12. Trastos sienelė, 102-as metras.
13. Trastos sienelė, 116-as metras.
14. Trastos sienelė, 126-as metras.
15. Keramika iš kultūrinio sluoksnio aptikto trasos atkarpoje tarp 1 ir 27 metrų.
16. Keramika iš kultūrinio sluoksnio aptikto trasos atkarpoje tarp 47 ir 71 metrų.

1 pav.

2 pav.

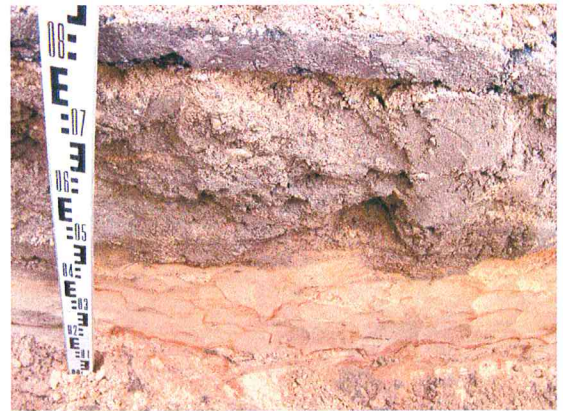
3 pav.

4 pav.

5 pav.

6 pav.

7 pav.

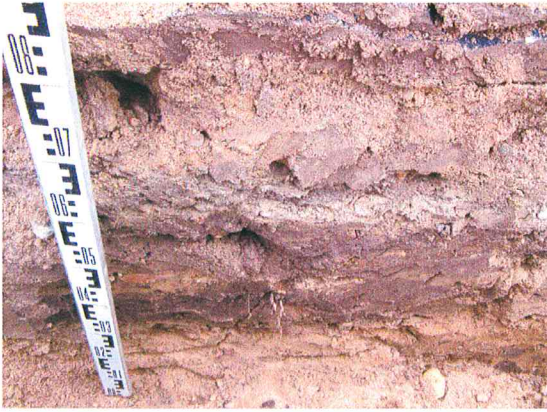
8 pav.

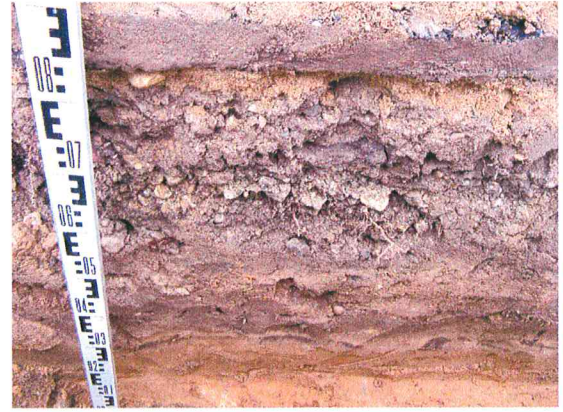
9 pav.

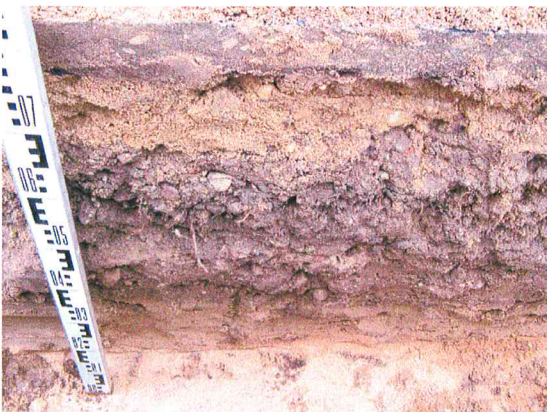
10 pav.

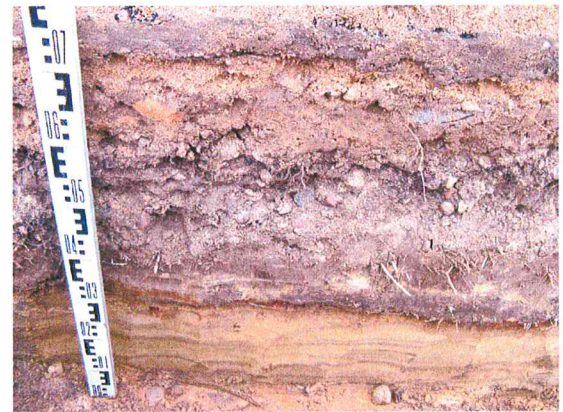
11 pav.

12 pav.

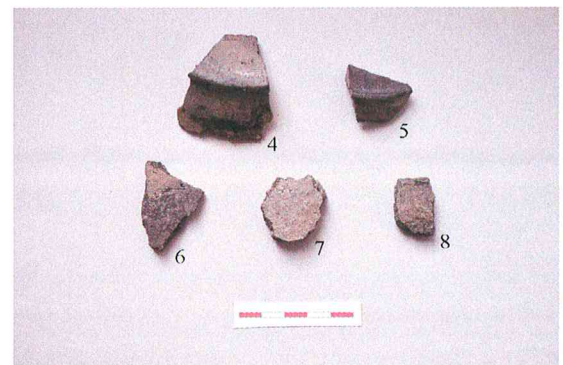
13 pav.

14 pav.

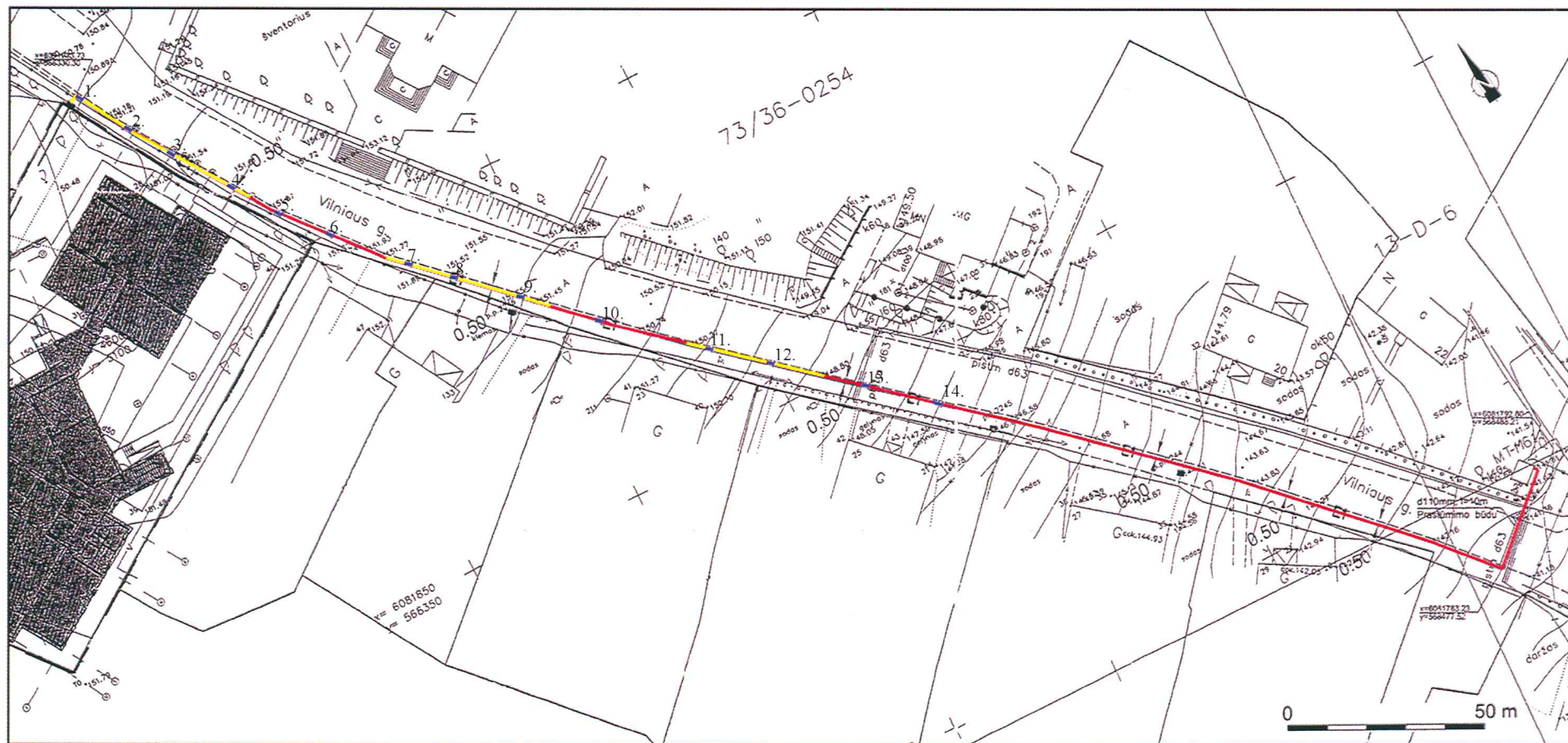
15 pav.

16 pav.

MAIŠIAGALA 2008.

Numatomos įrengti kabelinės elektros linijos į LDK Algirdo vid. mokyklą, Vilniaus g.,
situacijos planas

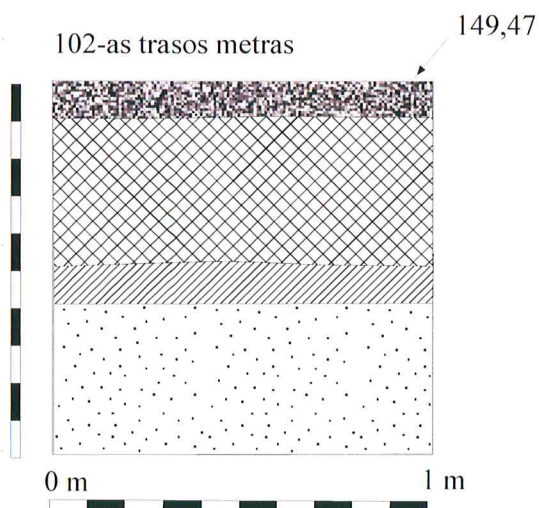
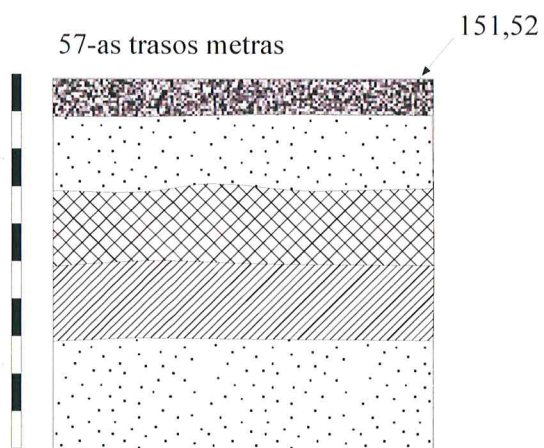
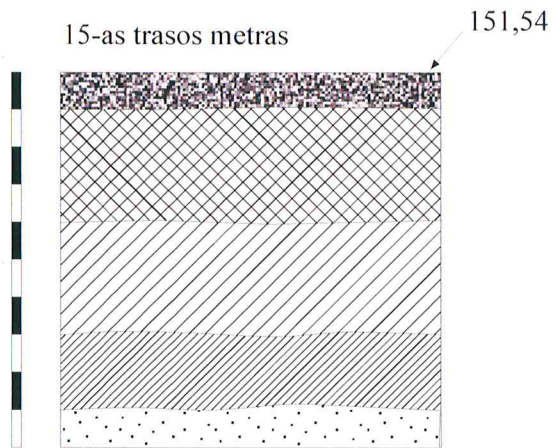

 - Numatomos įrengti kabelinės elektros linijos vieta.

 - kabelinės elektros linijos trasa

 - kultūrinis štuksnis

 - fiksuotos trasos vietos (skaičiai atitinka iliustracijų numerius)

- - Betonas
- - Žvyras
- - Pilkas smėlis
- - Tamsiai pilkas kultūrinis sluoksnis
- - Smėlis

Mokslinei archeologijos komisijai

Archeologinių žvalgymų Maišiagaloje (Vilniaus r.), Vilniaus gatvėje

PROJEKTAS

Maišiagaloje, Vilniaus g. statoma nauja LDK Algirdo vidurinė mokykla. Į būsimą mokyklą numatoma atvesti kabelinę elektros liniją. Pagal pateiktą projektą, tranšėja būsimai linijai bus kasama 250 m ilgio, 80 cm gylio bei 30 cm pločio, palei esamą Vilniaus gatvę, po betoniniu šaligatviu (žr. situacijos planas). Kadangi, ši teritorija patenka į Maišiagalos piliakalnio vizualinės apsaugos zoną, būtina atlikti archeologinius žvalgymus.

Archeologinių žvalgymų tikslas – išsiaiškinti, ar šioje vietoje yra kultūrinių sluoksnių, archeologinių radinių, anksčiau stovėjusių pastatų, kitų konstrukcijų liekanų.

Archeologinius žvalgymus atliks G. Vėlius, šių metų lapkričio 14-16 dienomis.

2008 11 12
doc. dr. G. Vėlius

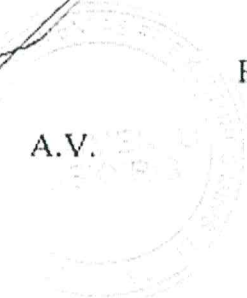
LEIDIMAS

vykdyti archeologinius tyrimus

2008-11-13 Nr.251
Vilnius

Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 18 str. šis leidimas išduotas **G. Vėliui** vykdyti Maišiagalos piliakalnio su gyvenvieta (A1254KP) vizualinės apsaugos zonos, Vilniaus g., Maišiagalos mstl., Vilniaus r., **archeologinius žvalgymus**, taip pat naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotografuoti, piešti, rinkti radinius ir mėginius tiriamame objekte. Tyrimų projektas: Archeologinių žvalgymų Maišiagaloje (Vilniaus r.), Vilniaus gatvėje projektas, 2008-11-12, Nr.251.

Kontrolės skyriaus vedėjas

R.Kraujalis